

Apvienotā Karaliste tiek mudināta iesniegt likumprojektu par atmežošanu, neraugoties uz problēmām ar attiecīgā Eiropas tiesību akta piemērošanu

Avots: Euroobserver

Premjerministra Keira Stārmera vadītā Apvienotās Karalistes valdība saskaras ar tirgotāju spiedienu pieņemt Eiropas Savienības regulas par atmežošanu britu versiju. Tas notiek neraugoties uz pastāvīgajām bažām, ka Eiropas tiesību akts varētu izslēgt no tirgus mazos lauksaimniekus un ražotājus.

Retail Soy Group (RSG), kurā ietilpst lielveikalu giganti Tesco un Sainsbury's, ir mudinājusi Apvienotās Karalistes jauno vides ministru Stīvu Rīdu (*Steve Reed*) pabeigt izstrādāt jaunu likumu par atmežošanas riska precēm, laikā, kad ministrs vēl nav nostrādājis pirmās 100 dienas.

Tas, ka Apvienotajā Karalistē nav līdzvērtīga likuma par atmežošanu, "veicina turpmāku neskaidrību tirgū un kavē mazumtirgotāju centienus izpildīt mūsu kopīgās saistības novērst mežu izciršanu un zemes lietošanas maiņu. Turpmāka bezdarbība rada risku, ka Apvienotā Karaliste var kļūt par ar atmežošanu saistītu preču dempinga tirgu".

Debatēs arī tika uzsvērtas dažas no regulatīvajām dilemmām, ar kurām Apvienotā Karaliste saskaras pēc Brexit.

Rišī Sunaka konservatīvā valdība, kuru jūlija vēlēšanās uzvarēja K.Stārmera leiboristu partija, bija plānojusi kopēt ES oglekļa robežnodevu, savukārt tās pieņemtais Tiešsaistes drošības likums bija veidots pēc ES Digitālās drošības likuma parauga.

R.Sunaka administrācija bija sagatavojusi "Meža riska" preču likumu ar līdzīgiem noteikumiem kā ES regulā, kas aizliedz uzņēmumiem izmantot nelikumīgi ražotas preces no atmežotām teritorijām un pieprasa izveidot uzticamības pārbaudes sistēmu katrai precei. Tomēr līdz Apvienotās Karalistes vispārējām vēlēšanām likums netika iesniegts un netika arī iekļauts K.Stārmera valdības pirmajā likumdošanas programmā.

Tikmēr joprojām tiek izdarīts spiediens uz Eiropas Savienību, lai tā vai nu aizkavētu, vai pārskatītu savu Atmežošanas regulu.

Augusta vidū *Fairtrade International* aicināja ES Komisiju ņemt vērā radušos situāciju par to, ka gaidāmais likums par cīņu pret atmežošanu kaitēs mazajiem ražotājiem.

Fairtrade International paziņoja, ka tā ir “ļoti norūpejusies”, ka daži ražotāji “tiks izslēgti no tirdzniecības ar Eiropas tirgu vai izstumti no piegādes ķēdēm nevis tāpēc, ka viņi saimnieko uz atmežotām zemes platībām, bet gan tāpēc, ka viņiem ir grūti identificēt, apkopot, pārvaldīt un iesniegt vajadzīgos datus”.

Organizācija arī aicināja Komisiju “novērst regulas trūkumus un palīdzēt miljoniem apdraudēto mazo lauksaimnieku”.

Eiropas Savienības regula par produktiem, kas nav saistīti ar atmežošanu, attiecas uz kakao, kafiju, palmu eļļu, liellopiem, kaučuku, soju un koksni. Tā attiecas arī uz tādiem produktiem kā āda, šokolāde, kokogles un apdrukāts papīrs, kas ir ražoti, izmantojot attiecīgās izejvielas.

Likuma pieņemšana bija kulminācija gadiem ilgām politiķu un aktīvistu kampaņām par Eiropas virzību uz atbildīgāku uzņēmējdarbības praksi. Likums (Atmežošanas regula) stāsies spēkā 2025. gada janvārī. Sākotnēji tas attieksies tikai uz lielajiem uzņēmumiem, pieprasot tiem pārbaudīt savus globālos piegādātājus un publicēt gada uzticamības pārbaudes ziņojumus, lai garantētu, ka tie nav tikusi izraisīta atmežošana.

Kotdivuāras un Ganas (šajās valstīs iegūst vairāk nekā 55 % pasaules kakao pupiņu) amatpersonas apgalvo, ka būs gatavas likuma piemērošanai. Pastāv, tomēr, pamatotas bažas, ka ražotāji kafijas nozarē ir daudz mazāk sagatavoti Eiropas Savienības Regulas par Atmežošanu ievērošanai.

Aprīlī ES Vides komisārs Virginijus Sinkevičius paziņoja par vairākām Eiropas Savienības finansētām programmām, lai palīdzētu Kotdivuārai un Ganai izpildīt jaunus uzticamības pārbaudes standartus.

Etiopija, kas ir liela kafijas ražotāja, ir viena no daudzajām jaunattīstības valstīm, kas vēlas vienoties ar Eiropas izpildvaru par

Atmežošanas regulas piemērojuma pagarinājumu. Tas dotu vairāk laika atbilstības nodrošināšanai.

Eiropā 20 valstu valdības jau pirms jūnijā notikušajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām rakstiski vērsās pie ES Komisijas ar lūgumu grozīt Atmežošanas regulu, bažījoties, ka arī Eiropas lauksaimniekiem vajadzētu vairāk laika, lai panāktu atbilstību regulas prasībām.

Tirgotāji ir brīdinājuši, ka regulas ietekmē jau tagad tiek paaugstinātas cenas. Tas notiek tāpēc, ka pircēji, lai izvairītos no iespējamām problēmām turpmāk, uzkrāj viegli uzglabājamas preces, piemēram, kafiju un kakao pupiņas.

Informācijas autors ir Bendžamins Fokss. Viņš ir pieredzējis reportieris un redaktors, kurš iepriekš strādājis Briseles izdevumā Euractiv. B.Foksa reportāžas publicētas arī laikrakstos Guardian, East African, Euractiv, Private Eye un Africa Confidential u.c. Bendžamins Fokss vada EUobserver Eiropas Savienības nodaļu, kas atrodas Nairobi, Kenijā.